

จัดพิมพ์โดย

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงาน

โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.)

อาคารสำนักงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

เลขที่ ๒๐๑๒ ซอยอรุณอมรินทร์ ๓๖ ถนนอรุณอมรินทร์ แขวงบางยี่ขัน

เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐

โทรศัพท์ ๐ ๒๔๔๗ ๘๕๐๐-๖, ๐ ๒๔๔๗ ๘๕๒๕

โทรสาร ๐ ๒๔๔๗ ๘๕๖๒

<http://www.rdpb.go.th>

๒๐ ผลสำเร็จที่โดดเด่น ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๑. ฟายต้นน้ำลำธารเพื่อการฟื้นฟูน้ำตามแนวพระราชดำริ
๒. การเพาะเลี้ยงปลาในกระชัง
๓. การเลี้ยงปลาอุกบึกอยู่ในบ่อซีเมนต์กลม
๔. การเลี้ยงปลากดหลวงในบ่อซีเมนต์กลบบระบบน้ำไหลผ่าน
๕. การเลี้ยงกบบลูฟร็อกโดยวิธีเกษตรธรรมชาติ
๖. การเลี้ยงกบนาโดยวิธีเกษตรธรรมชาติ
๗. การเพาะเห็ดเศรษฐกิจทำรายได้ดี
๘. การเพาะเห็ดฟางในตระกร้า
๙. การเลี้ยงไก่ประดู่หางดำ
๑๐. การเลี้ยงสุกรลูกผสมสามสายพันธุ์
๑๑. การเลี้ยงแพะนมชาแนล-แวงไกล
๑๒. พักปลอดภัยจากสารพิษ เพิ่มรายได้และคุณภาพชีวิตที่ยั่งยืน
๑๓. การปลูกส้มโอ พันธุ์ขาวใหญ่ และพันธุ์ขาวทองดี
๑๔. การฟื้นฟูดินด้วยปุ๋ยหมักใบไม้และน้ำหมักชีวภาพเพื่อการผลิตพืช
๑๕. ระบบนิเวศลุ่มน้ำที่ยั่งยืน
๑๖. การปลูกหญ้าแฝกในพื้นที่ลุ่มน้ำ
๑๗. เกษตรทฤษฎีใหม่
๑๘. การผลิตไม้ดอกเป็นการค้า
๑๙. การปลูกพริกไร้ดินระบบไฮโดรโปนิกส์
๒๐. การปลูกข้าวพันธุ์ดี

สนใจติดต่อสอบถามเพิ่มเติมได้ที่

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ตำบลป่าเมี่ยง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ๕๐๒๒๐

โทรศัพท์ ๐๕๓ ๒๔๘ ๔๘๓ โทรสาร ๐๕๓ ๓๔๙ ๑๖๓

<http://www.hongkhrai.com>

พิมพ์ที่ : หน่วยงานจัด กุฎีวาริน กราฟิกเข้าส์
โทรศัพท์ ๐ ๒๔๔๗ ๙๑๒๒, ๐๘ ๐๒๐๒ ๘๑๒๖

๒๐ ผลสำเร็จ ที่โดดเด่น

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๒๐ ผลสำเร็จ ที่โดดเด่น

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้
อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

คำนำ

เอกสารบัญชีหลักของศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เรื่อง ๒๐ บัญชีหลักของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นเอกสารเผยแพร่ที่สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) ร่วมกับศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริได้จัดทำขึ้น โดยรวบรวมผลสำเร็จจากการศึกษา ทดลอง วิจัยของศูนย์ศึกษา ห้วยฮ่องไคร้ ที่มีความโดดเด่น ๒๐ เรื่อง จากผลงานกว่า ๒๐๐ เรื่อง โดยสามารถนำไปขยายผลและประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันของเกษตรกรได้ตามความเหมาะสม เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต และการประกอบอาชีพ

ผลสำเร็จที่ได้คัดเลือกจากผลการศึกษา ทดลอง วิจัย ทั้ง ๒๐ เรื่อง สามารถสะท้อนให้เห็นถึงการศึกษาและพัฒนาของศูนย์ศึกษา ห้วยฮ่องไคร้ เพื่อสนองแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในการเป็นศูนย์รวมแห่งความสำเร็จในเรื่อง **“ต้นทุนเป็นป่า ปลายทางเป็นประมง ระหว่างทางเป็นเกษตรกร”**

เพื่อความเข้าใจเนื้อหาสาระของผลการศึกษา ทดลอง วิจัยให้ชัดเจนยิ่งขึ้น เกษตรกรหรือราษฎรจึงควรได้รับการอธิบายเพิ่มเติมจากเจ้าหน้าที่ของศูนย์ศึกษา ห้วยฮ่องไคร้ หรือศึกษาเพิ่มเติมจากคู่มือของแต่ละเรื่อง ซึ่งจะเป็นข้อมูลองค์ความรู้ที่ผ่านกระบวนการศึกษา วิจัย ทดสอบมาแล้ว มีข้อมูลเชิงประจักษ์ที่เกษตรกรสามารถดำเนินการตามได้จริง อาทิ รายละเอียดขั้นตอนวิธีการ ปริมาณ ต้นทุน และค่าตอบแทนในการดำเนินกิจกรรมในแต่ละเรื่อง เป็นต้น

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้ดำเนินการตามแนวทฤษฎีการพัฒนาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาเป็นเวลากว่า ๓ ทศวรรษ เพื่อเป็น **“ตัวแบบ”** ของความสำเร็จให้แก่พื้นที่โดยรอบ เพื่อสร้างรากฐานที่เข้มแข็งแก่การดำรงชีวิตของเกษตรกรให้สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

สำนักงาน กปร.
กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗

สารบัญ

๑. ฟายตันน้ำลำธารเพื่อการฟื้นฟูปศุภคุ่มน้ำตามเแนวพระราชดำริ.....	๔
๒. การเพาะเลี้ยงปลาในกระชัง.....	๖
๓. การเลี้ยงปลาตูกบึกอยู่ในบ่อซีเมนต์กลม.....	๘
๔. การเลี้ยงปลาตูกหลงในบ่อซีเมนต์กลมระบบน้ำไหลผ่าน.....	๙
๕. การเลี้ยงกบมูลฝรอกโดยวิธีเกษตรธรรมชาติ.....	๑๐
๖. การเลี้ยงกบนาโดยวิธีเกษตรธรรมชาติ.....	๑๑
๗. การเพาะเห็ดเศรษฐกิจทำง่ายรายไต้ตี.....	๑๓
๘. การเพาะเห็ดฟางในตะกร้า.....	๑๔
๙. การเลี้ยงไก่ประตูกหางดำ.....	๑๕
๑๐. การเลี้ยงสุกรลูกผสมสามสายพันธุ์.....	๑๖
๑๑. การเลี้ยงแพะนมซาเนน-แองโกล.....	๑๗
๑๒. พักปลอดกษยจากสารพิษ เพิ่มรายไต้และคุณภาพชีวิตที่ยั่งยืน.....	๑๘
๑๓. การปลูกส้มโอ พันธุ์ขาวใหญ่ และพันธุ์ขาวทองตี.....	๑๙
๑๔. การฟื้นฟูดินด้วยปุ๋ยหมักใบไม้และน้ำหมักชีวภาพเพื่อการผลิตพืช.....	๒๐
๑๕. ระบบนิเวศคุ่มน้ำที่ยั่งยืน.....	๒๒
๑๖. การปลูกหญ้าแฝกในพื้นที่คุ่มน้ำ.....	๒๔
๑๗. เกษตรทฤษฎีใหม่.....	๒๕
๑๘. การผลิตไม้ดอกเป็นการค้า.....	๒๖
๑๙. การปลูกผักไร้ดินระบบไฮโดรโปนิกส์.....	๒๗
๒๐. การปลูกข้าวพันธุ์ตี.....	๒๘

๑. ฟายต้นน้ำลำธาร เพื่อการฟื้นฟูนิเวศลุ่มน้ำ ตามแนวพระราชดำริ

“ฟายต้นน้ำลำธาร” ตามแนวพระราชดำริ คือ สิ่งก่อสร้างขึ้นขวางกั้นร่องน้ำร่องห้วยขนาดเล็ก บนพื้นที่ต้นน้ำลำธารที่มีสภาพเสื่อมโทรม เพื่อทำหน้าที่ในการช่วยชะลอการไหลหลากและความรุนแรงในการไหลของน้ำให้ช้าลง และช่วยกักตะกอนหน้าดินไม่ให้สูญหายไปทับถมบริเวณพื้นที่ลุ่มน้ำตอนล่าง ซึ่งความชุ่มชื้นที่เกิดขึ้นบนพื้นที่ต้นน้ำจะช่วยในการฟื้นฟูระบบนิเวศลุ่มน้ำและเป็นวิธีการอนุรักษ์ดินและน้ำวิธีการหนึ่ง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริ เกี่ยวกับฟายต้นน้ำลำธารเนื่องในวาระต่างๆ ระหว่างการทรงงานในพื้นที่ต่างๆ จะขอยกมาเพื่อให้เข้าใจถึงหลักการพอสังเขป เช่น

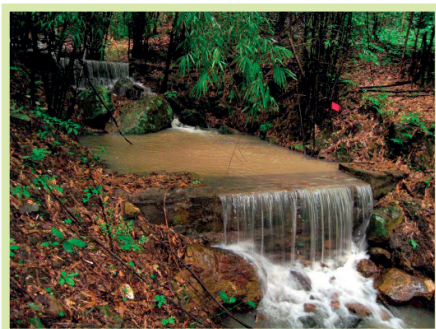
“...หลักการฟื้นฟูแหล่งต้นน้ำที่เสื่อมโทรม จะต้องพยายามขยายความชุ่มชื้นจากร่องน้ำทุกร่อง โดยการก่อสร้างฝายกั้นร่องดังกล่าว เพื่อเก็บกักน้ำไว้สำหรับหลังพื้นที่สูงในแนวร่องน้ำเป็นระยะๆ...

...เพื่อทำให้เกิดอ่างน้ำเล็กๆ ซึ่งจะช่วยให้ชลอเลี้ยงป่าไม้ตามแนวร่องน้ำทำให้มีความชุ่มชื้นขึ้น...

...สำหรับตัวฝายนั้น ต้องใช้เทคนิคในการป้องกันน้ำซึม โดยทดลองใช้วัสดุกันน้ำซึมราคาถูกลงๆ ชนิด เพื่อให้สามารถใช้เก็บกักน้ำได้ผลดีที่สุด นอกจากนั้นโครงการนี้เมื่อทำได้สำเร็จแม้จะจำเป็นจะต้องใช้เวลาค่อนข้างมาก แต่จะเป็นตัวอย่างที่ดีสำหรับการฟื้นฟูสภาพป่าที่แห้งแล้งในพื้นที่อื่นในอนาคต...”

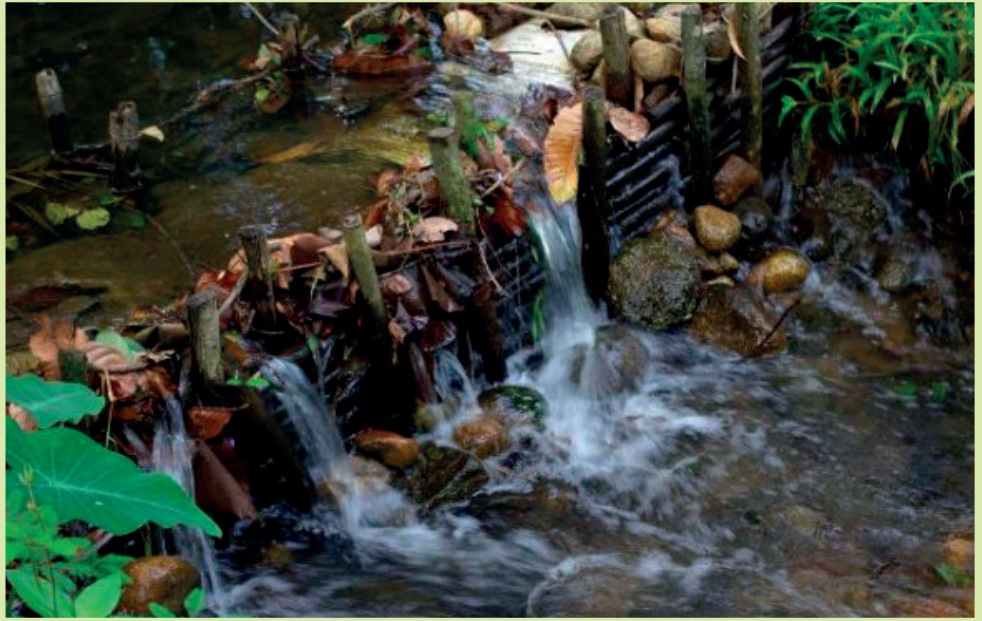
ฝายท้องถิ่นเบื้องต้น

ฝายกึ่งถาวร

ฝายถาวร

หลักการของฟายต้นน้ำลำธาร เป็น
ภูมิปัญญาท้องถิ่นดั้งเดิม นำรูปแบบมาประยุกต์ใช้เพื่อ
การฟื้นฟูพื้นที่ลุ่มน้ำ โดยมีหลักการ คือ

๑. ลดความรุนแรงของกระแสน้ำไหลในลำห้วย
ทำให้ระยะเวลาการไหลของน้ำเพิ่มมากขึ้น ความชุ่มชื้น
เกิดขึ้นในพื้นที่ลุ่มน้ำมากขึ้น และแผ่กระจายความชุ่มชื้น
ออกไปเป็นวงกว้างจากสองฝั่งลำห้วย

๒. ดักเก็บตะกอนที่ไหลมากับน้ำ ช่วยลดตะกอนในแหล่งเก็บกักน้ำที่อยู่ตอนล่างให้ยืดอายุ
การตื่นเขิน และคุณภาพน้ำมีตะกอนปะปนน้อย

๓. ความชุ่มชื้น และตะกอนหน้าดินอุดมสมบูรณ์ที่เก็บกักไว้ได้ ช่วยให้เกิดการฟื้นตัวเพิ่ม
ความหลากหลายทางชีวภาพ เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์น้ำ และเป็นแหล่งน้ำบริโภคของสิ่งที่มีชีวิต

ประโยชน์ต่อวิถีชุมชน เป็นเครื่องมือหนึ่งเพื่อการพัฒนาระบบนิเวศลุ่มน้ำเพื่อการ
อนุรักษ์ดินและน้ำ เพิ่มประสิทธิภาพในการทำหน้าที่แหล่งต้นน้ำลำธารให้เกิดความอุดมสมบูรณ์
และเอื้อน้ำต่อชุมชนได้อย่างยั่งยืน “น้ำ คือ ชีวิต” คือ การดำรงอยู่ของชุมชนที่เชื่อมโยงถึงคุณภาพ
แหล่งต้นน้ำลำธาร

๒. การเพาะเลี้ยง

ปลานิลในกระชัง

ปลานิล เป็นปลาเศรษฐกิจชนิดหนึ่ง ซึ่งเป็นที่ต้องการของตลาด สามารถแพร่ขยายพันธุ์เองได้อย่างรวดเร็ว ผสมพันธุ์วางไข่ได้ตลอดทั้งปี โดยธรรมชาติก่อนการผสมพันธุ์ ปลานิลเพศผู้จะต้องขุดหลุมเพื่อเป็นที่สำหรับการผสมพันธุ์วางไข่ แต่ปลาสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผสมพันธุ์วางไข่ได้ในกระชัง โดยไม่จำเป็นต้องขุดหลุม ดังนั้นการเพาะพันธุ์ปลานิลในกระชังจึงเป็นอีกวิธีการหนึ่งสำหรับเกษตรกรที่ไม่มีพื้นที่ในการสร้างบ่อ แต่มีพื้นที่อยู่ใกล้แหล่งน้ำขนาดใหญ่ เช่น อ่างเก็บน้ำ สามารถสร้างกระชังเลี้ยงปลาได้ และการสร้างกระชังมีต้นทุนที่น้อยกว่าการขุดบ่อ

ต้นทุนในการสร้างกระชังลอยน้ำขนาด ๕ x ๕ x ๒ เมตร

อุปกรณ์ที่ใช้	ราคา (บาท)	จำนวน	รวม(บาท)
ถังพลาสติกขนาด ๒๐๐ ลิตร	๗๐๐	๘ ถัง	๕,๖๐๐
ท่อเหล็กออบสังกะสีขนาด ๑ นิ้ว	๔๖๐	๑๐ เส้น	๔,๖๐๐
เชือก ๒ หุน	๙๙๐	๑ ม้วน	๙๙๐
*กระชังตาห่างขนาด ๕x๕x๒ เมตร	๓,๕๐๐	๑ กระชัง	๓,๕๐๐
*กระชังมุ้งฟ้าขนาด ๕x๕x๒ เมตร	๑,๕๐๐	๑ กระชัง	๑,๕๐๐
รวมเป็นเงินทั้งหมด			๑๖,๑๙๐

หมายเหตุ : โครงเหล็กมีอายุการใช้งาน ๓ - ๕ ปี ทุ่นลอยมีอายุการใช้งาน ๑ ปี

๒๐ พลลาเรีจกโดดต้น

[๖] ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

กระชังเพาะพันธุ์ปลานิล

พ่อพันธุ์แม่พันธุ์ปลานิล

เก็บรวบรวมลูกปลานิล

การอนุบาลลูกปลานิล

ต้นทุนการเลี้ยงพ่อแม่พันธุ์ปลานิลในกระชังขนาด ๕x๕x๒ เมตร

- ค่าพ่อแม่พันธุ์ปลานิลจำนวน ๑๕๐ ตัว เป็นเงิน ๖,๐๐๐ บาท/กระชัง (ใช้เพาะ ๒ ปี)
- ค่าอาหารเม็ดสำเร็จรูป เป็นเงิน ๕๙๐ บาท/กระชัง/เดือน

ต้นทุนการอนุบาลลูกปลานิล

- ผลผลิตลูกปลาที่เก็บได้ประมาณ ๑๐,๐๐๐ - ๑๕,๐๐๐ ตัว/กระชัง/เดือน
- ลูกปลาที่มีขนาด ๑ - ๒ ซม. สามารถอนุบาลจนมีขนาด ๓ - ๕ ซม. ใช้ระยะเวลา ๒๕ - ๓๐ วัน
- ให้อาหารปลาปนกับรำละเอียดอัตรา ๒:๑ ปริมาณ ๕ - ๑๐% ของน้ำหนักตัว
- อัตราการรอดตาย ๘๕% จะได้ลูกปลาขนาด ๓ - ๕ ซม. ประมาณ ๑๒,๐๐๐ ตัว
- ค่าอาหารอนุบาลลูกปลาประมาณ ๗๓๐ บาท
- ราคาขายลูกปลาขนาด ๓ - ๕ ซม. เป็นเงิน ๐.๖ บาท/ตัว
- รายได้ต่อกระชัง (๑๒,๐๐๐ ตัว) ๗,๒๐๐ บาท
- ต้นทุน (๐.๑๓ บาท/ตัว) ๑,๕๗๐ บาท/กระชัง (ไม่รวมค่ากระชัง)
- กำไร (๐.๔๗ บาท/ตัว) ๕,๖๓๐ บาท/กระชัง

๓. การเลี้ยงปลาอุกบึกอูย ในบ่อซีเมนต์กลม

ปลาอุกบึกอูย เป็นปลาที่เกิดจากการผสมข้ามพันธุ์ระหว่างปลาอุกอุยเทศเม็กซิโก ซึ่งเป็นปลาพื้นเมืองของไทย เนื้อมีสีเหลือง รสชาติอร่อย และปลาอุกเทศเทศเม็กซิโก ซึ่งมีถิ่นกำเนิดในทวีปแอฟริกา เป็นปลาที่มีการเจริญเติบโตเร็ว มีความต้านทานโรคสูง ลูกผสมที่ได้มีอัตราการเจริญเติบโตค่อนข้างดี ทนทานต่อโรคสูงเหมือนปลาอุกเทศ และมีรสชาติอร่อยใกล้เคียงกับปลาอุกอุย

การเลี้ยงปลาอุกบึกอูย ในบ่อซีเมนต์กลมเป็นรูปแบบที่เหมาะสมกับเกษตรกรที่มีพื้นที่การใช้สอยและมีน้ำไว้ใช้ในการเลี้ยงปลาอยู่อย่างจำกัด

การเลี้ยงปลาอุกบึกอูยในบ่อซีเมนต์กลมควรปล่อยลูกปลา ในอัตรา ๕๐ - ๗๐ ตัวต่อตารางเมตร ใช้ระยะเวลาเลี้ยงอย่างน้อย ๓ เดือน จะได้ปลาขนาดตลาดประมาณ ๒๐๐ - ๓๐๐ กรัม อัตราการรอดตายประมาณ ๘๐ เปอร์เซ็นต์ สามารถใช้อาหารธรรมชาติชนิดต่างๆ ที่หาได้บริเวณท้องถิ่นทดแทนอาหารเม็ด เช่น ปลวก ไล่เดือน หรือเศษอาหาร เพื่อลดต้นทุนในการซื้ออาหารสำเร็จรูปทำให้ได้ผลกำไรมากขึ้น

ต้นทุนและรายได้ในการเลี้ยงปลาอุกบึกอูย

ระยะเวลาการเลี้ยง (เดือน)	ต้นทุนการเลี้ยงบาทต่อน้ำหนักปลา ๑ กก.	น้ำหนักเฉลี่ยกรัมต่อตัว	ราคาขายบาทต่อกิโลกรัม
๓ - ๔	๓๐ - ๓๘	๒๐๐ - ๓๐๐	๔๕ - ๕๐

ปลาอุก อายุ ๔ เดือน

บ่อซีเมนต์กลมที่ใช้เลี้ยงปลาอุก

ปลาอุกบึกอูยอายุ ๑-๒ เดือน

ปลาอุกบึกอูย ขนาด ๒๐๐ - ๓๐๐ กรัม/ตัว

๔. การเลี้ยงปลากดหลวง ในบ่อซีเมนต์กลมระบบน้ำไหลผ่าน

ปลากดหลวง (Channel Catfish) เป็นปลาน้ำจืด ลักษณะคล้ายปลากดคัง เลี้ยงง่าย มีอัตราการเจริญเติบโตดีกว่าปลากดพื้นเมือง ไม่กินกันเอง อัตราการรอดตายสูง และอัตราการเปลี่ยนอาหารเป็นเนื้อปลาดีมาก เนื้อปลามีสีขาวใส รสชาติดี สามารถนำไปปรุงเป็นอาหารไทยได้ทุกชนิด ปลากดหลวงมีราคาขายสูงถึงประมาณ ๘๐ - ๑๐๐ บาท/กิโลกรัม ในการเลี้ยงปลากดหลวง เริ่มปล่อยลูกปลาอัตราความหนาแน่น ๒๕ ตัวต่อลูกบาศก์เมตร ใช้ระยะเวลาเลี้ยงอย่างน้อย ๕ เดือน จะได้ปลาที่มีน้ำหนักประมาณ ๕๐๐ - ๖๐๐ กรัม อัตราการรอดตายสูงถึง ๙๖ เปอร์เซ็นต์

บ่อซีเมนต์กลมระบบน้ำไหลผ่าน

ลูกปลากดหลวง
อายุประมาณ ๓ เดือน

ลักษณะปลากดหลวงตัวเต็มวัย

การเลี้ยงปลากดหลวง
แบบประมงน้ำไหล

ต้นทุนและรายได้ในการเลี้ยงปลากดหลวงต่อกิโลกรัม

ระยะเวลา การเลี้ยง (เดือน)	ต้นทุนการเลี้ยง * บาทต่อน้ำหนักปลา ๑ กก.	น้ำหนักปลา เฉลี่ยกรัมต่อตัว	ราคาขาย บาทต่อกิโลกรัม
๕ - ๖	๔๕ - ๕๐	๕๐๐ - ๖๐๐	๘๐ - ๑๐๐

หมายเหตุ : *เป็นต้นทุนค่าอาหารเม็ดสำเร็จรูปไม่รวมถึงต้นทุนคงที่ เช่น ขนาดบ่อและจำนวนบ่อที่ใช้เลี้ยงปลา ซึ่งสามารถลดต้นทุนค่าอาหารได้โดยการใช้อาหารเสริมจำพวก ไข่เดือน ปลวก และเนื้อหอยเชอร์รี่สับ เป็นต้น

๕. การเลี้ยงกบมูลพร้าวอก โดยวิธีเกษตรธรรมชาติ

ลักษณะทั่วไป เป็นกบขนาดกลางถึงขนาดใหญ่ มีถิ่นกำเนิดในทวีปอเมริกาเหนือ เพศเมียมีวงหูเล็กกว่าตัว เพศผู้มีวงหูใหญ่กว่าตัว เลี้ยงได้ดีในบ่อซีเมนต์ และกระชัง

ข้อดีของกบมูลพร้าวอก เลี้ยงได้ตลอดปี เจริญเติบโตดี ในท้องถิ่นที่มีสภาพอากาศหนาวเย็นลูกอ๊อดสามารถดำรงชีวิตข้ามผ่านฤดูหนาวได้ เป็นที่ต้องการของต่างประเทศ

ข้อเสียของกบมูลพร้าวอก ระยะเวลาการเลี้ยงนานกว่ากบบนยังไม่เป็นที่รู้จักเท่าที่ควรคนไทยไม่ค่อยนิยมรับประทาน

รูปแบบบ่อ

๑) บ่อซีเมนต์และถังซีเมนต์กลม กักเก็บน้ำ ๓๐ - ๕๐ ซม. ใช้ขยายพันธุ์ อนุบาลลูกอ๊อด ลูกกบเล็ก กบเนื้อ และพ่อแม่พันธุ์

๒) กระชัง สามารถทำกระชังเลี้ยงกบในบริเวณที่มีแหล่งน้ำ เช่น สระน้ำ ร่องน้ำ ไหล

อาหารที่ใช้เลี้ยง อาหารเม็ดสำเร็จรูป จิ้งหรีด ปลวก หนอนนก ไล่เดือน

ต้นทุนการทำบ่อเลี้ยงและการเลี้ยงกบเนื้อ (ระยะเวลาเลี้ยง ๖ เดือน ราคาขาย ๒๕ บาท/ตัว)

รูปแบบบ่อ	การลงทุนทำบ่อ บาท/บ่อ	จำนวนที่เลี้ยง ๑๐๐ ตัว/ม ^๒ /บ่อ	ราคาอาหาร บาท/บ่อ/รุ่น	ราคาขายกบ บาท/บ่อ
บ่อซีเมนต์ ขนาด ๒x๓x๑ เมตร	๓,๐๐๐ บาท/บ่อ อายุการใช้งานของบ่อ ๕ - ๖ ปี	๖๐๐ ตัว	๖,๔๑๔	๑๕,๐๐๐
กระชัง ขนาด ๑x๒x๑ เมตร	๔๐๐ บาท / บ่อ อายุการใช้งานของบ่อ ๑ - ๒ ปี	๒๐๐ ตัว	๒,๑๓๘	๕,๐๐๐

ต้นทุนการเลี้ยงกบมูลพร้าวอก

ระยะเวลาในการเลี้ยง	ต้นทุนการเลี้ยง บาท/ตัว	ราคาขายได้ บาท/ตัว	น้ำหนักกบเฉลี่ย กรัม/ตัว
ลูกกบเล็ก อายุ ๒ เดือน	๓.๘๐	๖ - ๘	๒๐-๓๐
กบรุ่น อายุ ๖ เดือน	๑๐.๖๙	๒๐ - ๒๕	๑๒๕-๑๕๐
กบรุ่น อายุ ๘ เดือน	๒๖.๔๖	๓๕ - ๔๐	๒๐๐-๒๕๐
พ่อแม่พันธุ์ อายุ ๑ ปี	๕๙.๑๖	๓๐๐ - ๓๕๐	๓๕๐ - ๔๐๐

๒. การเลี้ยงกบนา โดยวิธีเกษตรธรรมชาติ

ลักษณะทั่วไป กบนาหรือกบพื้นเมือง เป็นกบขนาดกลาง พบอยู่ทุกภาคของประเทศไทย เลี้ยงได้ดีในบ่อซีเมนต์ บ่อดินและกระชัง นิยมนำมาปรุงเป็นอาหารเมื่อกบมีอายุประมาณ ๔ - ๕ เดือน

ข้อดีของกบนา ไข่ฟักออกเป็นตัว ๑-๒ วัน ลูกอ๊อดเจริญเป็นลูกกบ ๓๐-๔๕ วัน เลี้ยงเป็นกบเนื้อ ๓ - ๕ เดือน

ข้อเสียของกบนา ฤดูหนาว กินอาหารลดลง ทำให้น้ำหนักลด ขนาดตัวไม่เท่ากัน จะกีดกินกันเองได้ ตื่นตกใจง่าย

รูปแบบบ่อเลี้ยง

๑) บ่อซีเมนต์และถังซีเมนต์กลม กักเก็บน้ำ ๓๐ - ๕๐ ซม. ใช้ขยายพันธุ์ อนุบาลลูกอ๊อด ลูกกบเล็ก กบเนื้อ และพ่อแม่พันธุ์

๒) บ่อดิน ลงทุนต่ำ ใช้เลี้ยงพ่อแม่พันธุ์ข้ามฤดูกาล ได้ดี หรือใช้เป็นบ่อพักกบในช่วงฤดูหนาวก่อนนำไปขยายและขยายพันธุ์

๓) กระชัง สามารถทำกระชังเลี้ยงกบในบริเวณที่มีแหล่งน้ำได้ เช่น สระน้ำ ร่องน้ำ ไหล

อาหารที่ใช้เลี้ยง อาหารเม็ดสำเร็จรูป จิ้งหรีด ปลวก หนอนนก ไล่เดือน

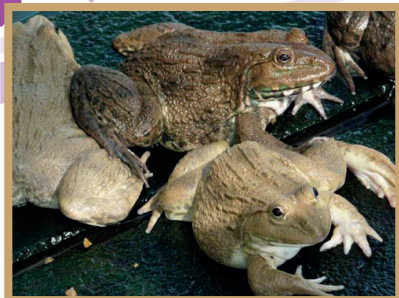

แม่พันธุ์กบนา อายุ ๑ ปี

กบรุ่น อายุ ๔ เดือน

ต้นทุนการทำบ่อเลี้ยงและการเลี้ยงกบเนื้อ (ระยะเวลาเลี้ยง ๔ เดือน ราคาขาย ๒๕ บาท/ตัว)

รูปแบบบ่อ	การลงทุนทำบ่อ บาท/บ่อ	จำนวนที่เลี้ยง ๑๐๐ ตัว/ม ^๒ /บ่อ	ราคาอาหาร บาท/บ่อ/รุ่น	ราคาขายกบ บาท/บ่อ
บ่อซีเมนต์ ขนาด ๒x๓x๑ เมตร	๓,๐๐๐ บาท/บ่อ อายุการใช้งาน ของบ่อ ๕-๖ ปี	๖๐๐ ตัว	๕,๐๓๔	๑๕,๐๐๐
กระชัง ขนาด ๑x๒x๑ เมตร	๔๐๐ บาท/บ่อ อายุการใช้งาน ของบ่อ ๑-๒ ปี	๒๐๐ ตัว	๑,๖๗๘	๕,๐๐๐
บ่อดิน ขนาด ๒x๓x๑ เมตร	๔๐๐ บาท/บ่อ อายุการใช้งาน ของบ่อ ๑-๒ ปี	๖๐๐ ตัว	๕,๐๓๔	๑๕,๐๐๐

ต้นทุนการเลี้ยงกบนา

ระยะเวลาในการเลี้ยง	ต้นทุนการเลี้ยง บาท/ตัว	ราคาที่ขายได้	น้ำหนักกบเฉลี่ย กรัม/ตัว
ลูกอ๊อด อายุ ๒๐ วัน	๐.๓๐	๒๕๐ - ๓๐๐ บาท/กิโลกรัม	๕ - ๑๐
กบเล็ก อายุ ๑ เดือน	๒.๐๐	๓ - ๔ บาท/ตัว	๒๐ - ๓๐
กบรุ่น อายุ ๔ เดือน	๘.๓๘	๒๐ - ๒๕ บาท/ตัว	๒๐๐ - ๒๕๐
พ่อแม่พันธุ์ อายุ ๑ ปี	๖๕.๓๒	๓๐๐ - ๓๕๐ บาท/ตัว	๓๐๐ - ๓๕๐

๗. การเพาะเห็ด/ครุชูกิจ ทาง่ายรายได้ดี

เห็ด จัดเป็นแหล่งอาหารที่มีโปรตีนสูง สามารถนำไปประกอบอาหารได้หลากหลายชนิด มีรสชาติดีและเป็นที่ยอมรับของผู้บริโภค การผลิตเห็ดให้ออกดอกสามารถทำได้โดยการผลิตแม่เชื้อบริสุทธิ์ การผลิตหัวเชื้อลงในเมล็ดธัญพืช แล้วถ่ายหัวเชื้อลงถุงอาหารเพาะ บ่มเส้นใยให้เจริญเต็มถุงเพาะนำไปเปิดดอกในโรงเรือนที่ควบคุมอุณหภูมิและความชื้นที่เหมาะสมของเห็ดแต่ละชนิด ทั้งนี้สามารถผลิตเห็ดให้ออกดอกได้ตลอดทั้งปี

ตัวอย่างต้นทุนและผลตอบแทน ของเห็ดนางฟ้า เห็ดนางรม เห็ดหอม เห็ดหูหนู เห็ดหลินจือ เห็ดหัวลิงในโรงเรือนเปิดดอกขนาด ๔ x ๖ เมตร ในวัสดุเพาะขี้เลื่อยไม้ยางพารา

ชนิดเห็ด	ต้นทุน (บาท/ก้อน)	ความจุโรงเรือน	ผลผลิตสด (กรัม/ก้อน)	ผลผลิต (กก./รุ่น/โรง)	ระยะเวลาบ่มเชื้อ-เก็บผลผลิต (วัน)	ราคาผลผลิต (บาท/กก.)	ต้นทุน (บาท)	กำไร (บาท/รุ่น/โรง)
เห็ดนางฟ้า	๖.๕๐	๒,๐๐๐	๓๕๐	๗๐๐ (สด)	๑๗๐	๔๐-๘๐	๑๓,๐๐๐	๑๕,๐๐๐-๔๓,๐๐๐
เห็ดนางรม	๖.๕๐	๒,๐๐๐	๒๖๐	๕๒๐ (สด)	๑๓๐	๓๕-๕๐	๑๓,๐๐๐	๕,๒๐๐-๑๓,๐๐๐
เห็ดหอม	๘	๑,๐๐๐	๑๒๐	๑๒๐ (สด)	๒๐๐	๑๕๐-๑๘๐	๘,๐๐๐	๑๐,๐๐๐-๑๓,๖๐๐
เห็ดหูหนู	๗	๑,๐๐๐	๓๘๐	๓๘๐ (สด)	๑๔๐	๔๐-๖๐	๗,๐๐๐	๘,๒๐๐-๑๕,๘๐๐
เห็ดหลินจือ	๗	๒,๐๐๐	๓๕	๗๐ (สด) ๑๕ (แห้ง)	๑๐๐-๑๑๐	๑,๘๐๐-๒,๐๐๐ (แห้ง)	๑๔,๐๐๐	๑๓,๐๐๐-๑๖,๐๐๐
เห็ดหัวลิง	๗	๒,๐๐๐	๑๐๐	๒๐๐ (สด) ๒๐ (แห้ง)	๑๒๐	๑,๐๐๐-๑,๕๐๐ (แห้ง)	๑๔,๐๐๐	๖,๐๐๐-๑๖,๐๐๐

หมายเหตุ: ข้อมูลต้นทุนการผลิตณมกราคม ๒๕๕๖

๘. การเพาะเห็ดฟาง ในตะกร้า

เห็ดฟาง เป็นเห็ดที่นิยมบริโภคกันอย่างแพร่หลาย สามารถเจริญเติบโตได้ดีในวัสดุหลายชนิดและใช้เวลาในการเพาะน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับเห็ดชนิดอื่น ใช้เวลาเพียง ๑๐ - ๑๕ วัน ก็สามารถออกดอกและเก็บเกี่ยวผลผลิต

การลงทุนครั้งแรก ประมาณ ๕๐ บาท/ตะกร้า ครั้งต่อไปประมาณ ๒๐ บาท/ตะกร้า^๑ สามารถเก็บผลผลิตได้ ๓ ครั้ง ครั้งที่ ๑ เก็บผลผลิตได้ช่วงอายุ ๑๐ วัน ครั้งที่ ๒ และครั้งที่ ๓ จะเก็บผลผลิตห่างกันประมาณ ๕ วันต่อครั้ง

การลงทุนและผลตอบแทน

การลงทุน	วัสดุและอุปกรณ์	ต้นทุน (บาท)	ผลผลิต (กก.)	ราคาขาย (บาท/กก.)	กำไร (บาท)
ครั้งที่ ๑	ตะกร้าพลาสติก Ø ประมาณ ๑๘ นิ้ว สูง ๑๑ นิ้ว ตาห่าง ๑ นิ้ว	๓๐			
	หัวเชื้อเห็ดฟาง	๑๒			
	อาหารเสริม(แป้งข้าวเหนียว , รำละเอียด)	๔			
	ผ้าพลาสติกใส	๒			
	วัสดุเพาะ เช่น ฟางข้าว ชานอ้อย เปลือกถั่ว ผักตบชวา ก้อนเชื้อเห็ดหมดอายุ	๒			
สรุปต้นทุนและกำไรที่ได้		๕๐	๑	๘๐-๑๐๐	๓๐-๕๐
ครั้งที่ ๒-๓	หัวเชื้อเห็ดฟาง	๑๒			
	อาหารเสริม(แป้งข้าวเหนียว , รำละเอียด)	๔			
	วัสดุเพาะ เช่น ฟางข้าว ชานอ้อย เปลือกถั่ว ผักตบชวา ก้อนเชื้อเห็ดหมดอายุ	๒			
สรุปต้นทุนและกำไรที่ได้		๑๘	๐.๘ - ๑	๘๐-๑๐๐	๖๒-๘๒

หมายเหตุ: ^๑ ผลผลิตเห็ดฟางที่ได้ ขึ้นอยู่กับการดูแลรักษา การควบคุมอุณหภูมิ ความชื้นตามที่เห็ดต้องการ ช่วงฤดูการที่ผลิต ฤดูร้อน ฤดูฝน ใช้เวลา ๘ - ๑๐ วัน เก็บผลผลิตได้ ส่วนฤดูหนาวใช้เวลา ๑๐ - ๑๕ วัน เก็บผลผลิต อาจจะได้ผลผลิตเห็ดฟาง ๗ - ๑๐ ซีด/ตะกร้า ราคาเห็ดฟางจะขึ้นลงตามฤดูกาลและคุณภาพของดอกเห็ดด้วย

๙. การเลี้ยง

ไก่ประดู่หางดำ

ไก่พื้นเมือง ที่ได้รับการปรับปรุงพันธุ์ ให้มีนิสัยฟักไข่เอง เลี้ยงง่าย ดูแลลูกดี หากินเก่ง โตเร็ว ทนทานต่อโรคและแมลงรบกวน ปรับตัวกับสภาพอากาศหนาวเย็นได้ดี จึงเหมาะที่นำไปเลี้ยงเพื่อเป็นอาชีพหลัก หรือรายได้เสริม

ลักษณะเฉพาะ

- เพศผู้ มีสร้อยคอ-หลังสีแดงประดู่ ขน หาง ลำตัว แข็ง ปาก สีดำ ใบหน้า สีแดง ตาสีเหลืองอมน้ำตาล ผิวหนังสีขาวอมเหลือง หงอนถั่ว
- เพศเมีย ลักษณะเหมือนเพศผู้ยกเว้นที่ไม่มีสร้อย คอ หลัง

การลงทุน

๑. การเลี้ยงเป็นอาชีพ

พันธุ์ไก่	จำนวน (ตัว)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	เป็นเงิน (บาท)	ค่าอาหาร (บาท)	อื่นๆ (บาท)	รวม (บาท)
-พ่อแม่พันธุ์ อายุ ๗ เดือน	๑๐๐	๒๐๐	๒๐,๐๐๐	๑๓๑,๔๐๐	๑๐,๐๐๐	๑๖๑,๔๐๐
-ลูกไก่ อายุ ๑ วัน	๕๐๐	๒๐	๑๐,๐๐๐	๓๗,๕๐๐	๑,๐๐๐	๔๘,๕๐๐

๒. การเลี้ยงเป็นรายได้เสริม

พันธุ์ไก่	จำนวน (ตัว)	ราคาต่อหน่วย (บาท)	เป็นเงิน (บาท)	ค่าอาหาร (บาท)	อื่นๆ (บาท)	รวม (บาท)
-พ่อแม่พันธุ์ อายุ ๗ เดือน	๑๐	๒๒๐	๒,๒๐๐	๖,๕๗๐	๕๐๐	๙,๒๗๐

ผลตอบแทน

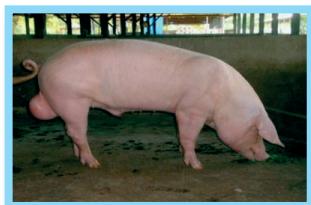
การเลี้ยง	ระยะเวลาการเลี้ยง	ผลผลิต	มูลค่า (บาท)	กำไร (บาท)
แบบเป็นอาชีพ	พ่อแม่พันธุ์ ๑ ปี	ได้ลูกไก่ ๑๒,๐๐๐ ตัว	๒๔๐,๐๐๐	๗๘,๖๐๐
	ขุนลูกไก่ ๑๐๐ วัน	ไก่อ่านหนัก ๖๐๐ กก.	๖๐,๐๐๐	๒๒,๕๐๐
แบบรายได้เสริม	๑ ปี	ได้ลูกไก่ ๒๔๐ ตัว	๑๙,๒๐๐	๙,๙๓๐

๑๐. การเลี้ยงสุกร

ลูกผสมสามสายพันธุ์

สุกรสามสายพันธุ์ เป็นการปรับปรุงพันธุ์สุกรเพื่อให้ได้สุกรที่มีลักษณะโตเร็ว เนื้อมาก เหมาะสำหรับ การเลี้ยงเพื่อเป็นการค้า พันธุ์สุกรที่นำมาผสมเป็นสุกรสามสายพันธุ์ ได้แก่ พันธุ์ลาร์จไวท์ พันธุ์แลนด์เรซ และพันธุ์ดิวรีอกเจอร์ซี่

พันธุ์ลาร์จไวท์

พันธุ์แลนด์เรซ พันธุ์ดิวรีอกเจอร์ซี่

ลูกสุกรสามสายพันธุ์

การลงทุน

ลักษณะการเลี้ยง	จำนวน (ตัว)	เป็นเงิน (บาท)	ระยะเวลาเลี้ยง (เดือน)	ค่าอาหาร (บาท)	ค่าใช้จ่ายอื่นๆ (บาท)	รวม (บาท)
สุกรขุน	๑๐	๑๕,๐๐๐	๔	๓๙,๖๐๐	๑,๐๐๐	๕๕,๖๐๐

หมายเหตุ:- ค่าใช้จ่ายอื่นๆ ได้แก่ ค่าวัคซีนป้องกันโรค ยาถ่ายพยาธิ ยาบำรุง เป็นต้น
- สุกรขุนที่อายุ ๒ เดือน

ผลตอบแทน

ลักษณะการเลี้ยง	ผลผลิต	ราคาต่อหน่วย (บาท)	เป็นเงิน (บาท)	รายได้อื่นๆ (บาท)	รวม (บาท)	กำไร (บาท)
สุกรขุน	ตัวละ ๘๐ กก./รุ่น	๙๐	๗๒,๐๐๐	๑,๒๐๐	๗๓,๒๐๐	๑๗,๖๐๐

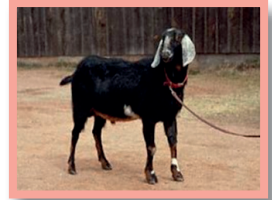
หมายเหตุ:- รายได้อื่นๆ ได้แก่ ค่าขายมูลสุกรมูลค่าจากการนำมูลสุกรไปทำแก๊สชีวภาพ

๑๑. การเลี้ยง

แพะนมซาแนน-แองโกล

แพะนมลูกผสมพันธุ์ซาแนน-แองโกลนูเบียน เป็นลูกผสมระหว่างพันธุ์ซาแนน และพันธุ์แองโกลนูเบียน เป็นแพะนมที่สามารถเลี้ยงได้ดีในสภาพพื้นที่ราบ และพื้นที่สูง เนื่องจากสามารถปรับตัวต่อสภาพอากาศร้อนหรือหนาวชื้นได้ดี ให้นมประมาณตัวละ ๑.๕ - ๒.๒ กิโลกรัมต่อวัน นาน ๑๒๐ - ๑๕๐ วัน ให้ลูกปีละ ๒ ครอกๆ ละ ๒ - ๓ ตัว และมีอายุประมาณ ๑๒ - ๑๔ ปี

พันธุ์แองโกลนูเบียน

การจัดการเลี้ยงดู

การเลี้ยงแพะนม ควรจะมีพื้นที่สำหรับปลูกพืชอาหารสัตว์ให้แพะกิน ถ้าเป็นพื้นที่ราบและอยู่ในเขตชลประทาน ประมาณ ๑ ไร่/ตัว ถ้าอยู่นอกเขตชลประทานหรือพื้นที่สูง ควรมีพื้นที่ประมาณ ๒ - ๔ ไร่/ตัว (ในกรณีเลี้ยงขังคอกแล้วตัดหญ้าให้กิน) แพะมักจะเลือกกินอาหารเอง เช่น ใบไม้ ต้นกระถิน ต้นไมยราบยักษ์ และต้องเสริมอาหารชั้นแร่ธาตุ พร้อมทั้งน้ำกินที่สะอาดอย่างเพียงพอ ควรมีโรงเรือนที่ยกระดับจากพื้น เนื่องจากแพะชอบความสะอาดและอากาศถ่ายเทมีการตรวจโรคที่สำคัญและฉีดวัคซีนป้องกันโรคประจำ อีกทั้งควรถ่ายพยาธิอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้แพะมีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง

พันธุ์ซาแนน

การลงทุน

ค่าพ่อแม่พันธุ์แพะ จำนวน ๕ ตัว (ผู้ ๑ ตัว เมีย ๔ ตัว) ตัวๆ ละ ๔,๐๐๐ บาท	๒๐,๐๐๐ บาท
ค่าอาหารชั้น (ตัวละ ๐.๕ กก./ตัว/วัน ขณะให้นม)	๑๖,๐๐๐ บาท
ค่าเวชภัณฑ์ (ยารักษายาถ่ายพยาธิแร่ธาตุบำรุง)	๑๕,๐๐๐ บาท
ค่าใช้จ่ายอื่น (ค่าน้ำค่าไฟฟ้าค่าน้ำมันเชื้อเพลิง)	๖,๐๐๐ บาท
ค่าอุปกรณ์การเลี้ยงและรีดนม	๑๐,๐๐๐ บาท
รวม	๖๗,๐๐๐ บาท

ผลตอบแทน

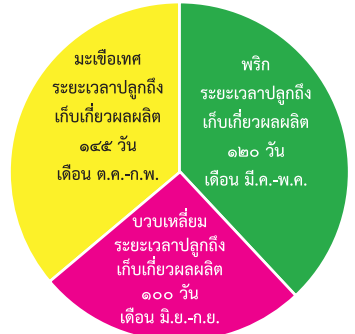
ค่าจำหน่ายนํ้านมสด (ตัวละ ๑.๕ กก. ๑๒๐ วัน ๒รอบ/ปี) ๑,๔๔๐ กก.ๆ ละ ๔๐ บาท	๕๗,๖๐๐ บาท
ค่าปุ๋ยมูลแพะ (ตัวละ ๓ กระสอบ/ปี กระสอบละ ๒๐ กก.) ๓๐๐ กก.ๆ ละ ๒ บาท	๖๐๐ บาท
มูลค่าลูกแพะ (แม่ละ ๒ ตัว ๒ ครอก/ปี) ๑๖ ตัวๆ ละ ๒,๐๐๐ บาท	๓๒,๐๐๐ บาท
รวม	๙๐,๒๐๐ บาท

๑๒. พักปลอดสารพิษ

เพิ่มรายได้และคุณภาพชีวิตที่ยั่งยืน

การผลิตผักปลอดภัยสารพิษ เป็นการมุ่งเน้นการใช้วัสดุปัจจัยจากธรรมชาติร่วมกับการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืชเท่าที่จำเป็น โดยใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ลดต้นทุนการผลิตและลดปัญหาหนี้สิน ปัจจุบันผลผลิตผักปลอดภัยสารพิษกำลังเป็นที่ต้องการของตลาดและผู้บริโภคเป็นอย่างมาก พื้นที่ ๑ ไร่ ภายใน ๑ ปี หรือ ๓๕๖ วันเกษตรกรสามารถปลูกพืชผักได้หลากหลายชนิดหมุนเวียนตามฤดูกาล

พืช ๑ ไร่ : พืช ๓ ชนิด : ๑ ปี

เกษตรกรนายจรูญ ธาตุอินทร์จันทร์

พริกหนุ่ม

ผักคะน้า

แปลงเกษตรกร นางนงนุช พันธุ์ราษฎร์

แปลงเกษตรกร นายธนากร ชติยะ

มะเขือเทศ

เกษตรกรตัวอย่าง ที่ปลูกผักปลอดภัย สารพิษ	ชนิดพืช	ต้นทุนการ ผลิต (บาท)	รายได้จากการ จำหน่าย ผลผลิต (บาท)	กำไรสุทธิ (บาท)
นายจรูญ ธาตุอินทร์จันทร์	มะเขือเทศ พริก บวบเหลี่ยม	๘๕,๓๓๐	๔๔๗,๒๓๕	๓๖๑,๙๐๕
นางนงนุช พันธุ์ราษฎร์	กะหล่ำปลี พริก แตงกวา	๔๗,๑๐๐	๙๔,๓๐๐	๔๗,๒๐๐
นายธนากร ชติยะ	คะน้า พริกแมงกิชักัน แตงกวา ญี่ปุ่น	๒๐,๐๐๐	๑๑๐,๐๐๐	๙๐,๐๐๐

๒๐ พลล้าเรีงก์โกดเด่น

[๑๘] ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๑๓. การปลูกส้มโอ

พันธุ์ขาวใหญ่ และพันธุ์ขาวทองดี

ส้มโอ เป็นผลไม้อีกชนิดหนึ่งที่เกษตรกรส่วนใหญ่นิยมปลูกเป็นพืชเศรษฐกิจ สร้างรายได้ให้กับครอบครัว เนื่องจากผลผลิตมีรสชาติดีเปลือกผลหนาขนส่งได้ง่ายแล้วเก็บรักษาได้นาน รวมถึงมีคุณค่าทางโภชนาการสูงเป็นที่ต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ มีแปลงสาธิตปลูกส้มโอพันธุ์ดีเพื่อเป็นทางเลือกให้กับเกษตรกร คือ

พันธุ์ขาวใหญ่ : ลักษณะผลกลมสูง ผิวผลเรียบมีสีเขียวอมเหลือง กิ่งมีสีขาวอมเหลืองขนาดกิ่งค่อนข้างใหญ่ มีน้ำมากแต่ไม่แฉะ มีรสหวานอมเปรี้ยวเล็กน้อย มีกลิ่นหอมเฉพาะตัว น้ำหนักเฉลี่ย ๑,๑๕๐ กรัมต่อผล

พันธุ์ขาวทองดี : ลักษณะผลมีรูปทรงกลมแบนที่มีหัวจีบเล็กน้อย ผิวผลเรียบมีสีเขียว เนื้อกิ่งฉ่ำน้ำ สีชมพูอ่อน มีรสหวานไม่อมเปรี้ยว มีกลิ่นหอมชวนรับประทาน น้ำหนักเฉลี่ย ๑,๐๒๐ กรัมต่อผล ต้นทุนผลผลิตและผลตอบแทนส้มโอ พื้นที่ ๑ ไร่

รายการ	จำนวน
ค่าสารป้องกันแมลงและสารป้องกันเชื้อรา ๒๕ ต้น	๒๐๐ บาท
ค่าปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ ใส่ ๑ กก./ต้น/ปี	๔๗๕ บาท
ค่าปุ๋ยสูตร ๑๓-๑๓-๒๑ ใส่ ๑ กก./ต้น/ปี	๙๕๐ บาท
ค่าแรงตัดหญ้าจำนวน ๒ ครั้ง	๖๕๐ บาท
ค่าพ่นสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชจำนวน ๓ ครั้ง	๑,๓๐๐ บาท
รวมต้นทุน	๓,๕๗๕ บาท
ผลผลิตส้มโอพันธุ์ขาวใหญ่ (๒๔ ผล/ต้น) จำหน่ายลูกละ ๑๕ บาท	๙,๐๐๐ บาท/ไร่
ผลผลิตส้มโอพันธุ์ขาวทองดี (๓๕ ผล/ต้น) จำหน่ายลูกละ ๑๕ บาท	๑๓,๑๒๕ บาท/ไร่
รวมรายได้จากการจำหน่าย	๒๒,๑๒๕ บาท

สำหรับแปลงของนายอุ้นเรือน เกิดสุข เกษตรกรขยายผลหมู่บ้านรอบศูนย์ ได้ปลูกส้มโอพันธุ์ขาวใหญ่ และขาวทองดี พื้นที่ประมาณ ๑ ไร่ โดยปลูกแบบผสมผสานร่วมกับกบแพะและพืชสมุนไพร ซึ่งมีผลผลิตและรายได้จากการจำหน่ายส้มโอเท่ากับ ๑๒,๐๔๐ บาทต่อปี (เฉลี่ยราคา ๑๕ บาทต่อลูก)

แปลงส้มโอ นายอุ้นเรือน เกิดสุข

๑๕. การฟื้นฟูดินด้วยปุ๋ยหมักใบไม้

และน้ำหมักชีวภาพเพื่อการผลิตพืช

เศษใบไม้ เศษหญ้า เป็นวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรที่หาง่ายและมีมากส่วนใหญ่มักกำจัดโดยการเผา ซึ่งก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศ เพื่อเป็นการลดสาเหตุดังกล่าว จึงมีการแนะนำให้นำเศษวัสดุมาทำปุ๋ยหมัก เพื่อใช้ในการปรับปรุงบำรุงดินให้ดีขึ้น และช่วยลดต้นทุนในการใช้ปุ๋ยเคมีของเกษตรกร

ปุ๋ยหมัก เป็นปุ๋ยอินทรีย์ชนิดหนึ่งเกิดจากการนำเศษใบไม้ หรือเศษหญ้าแห้งมาหมักรวมกัน ผ่านกระบวนการย่อยสลายโดยกิจกรรมของจุลินทรีย์ จนเปลี่ยนเป็นวัสดุที่มีลักษณะอ่อนนุ่ม เปื่อยยุ่ย ไม่แข็งกระด้าง และมีสีน้ำตาลปนดำ ซึ่งจะช่วยให้ดินปรับปรุงสมบัติทางกายภาพของดิน ทำให้ดินร่วนซุย มีการระบายอากาศ การอุ้มน้ำของดินดีขึ้น เป็นแหล่งธาตุอาหารพืช และจุลินทรีย์ดิน

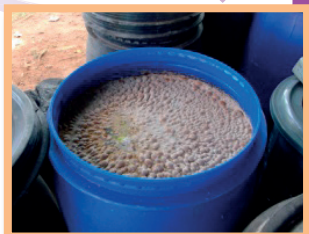
น้ำหมักชีวภาพ เป็นน้ำหมักที่ได้จากการหมักเศษพืชและสัตว์ ปากน้ำตาล และน้ำ โดยมีจุลินทรีย์ ช่วยย่อยสลาย น้ำหมักชีวภาพที่ได้จากสัตว์จะมีธาตุอาหารมากกว่าผลิตจากพืช อัตราและวิธีการใช้น้ำหมักชีวภาพ ๑ ส่วนต่อน้ำ ๕๐๐ ส่วน ใช้ฉีดพ่นพืชผักหรือรด ทุกๆ ๗ วัน ไม้ผลทุก ๑๕ วัน

การทำปุ๋ยหมักจากเศษไม้

การเปลี่ยนแปลงสมบัติทางเคมีของดิน

ปี	pH	OM (%)	P(มก./กก.)	K(มก./กก.)	Ca(มก./กก.)	Mg(มก./กก.)
๒๕๕๓	๕.๑-๕.๕	๒.๒๙-๒.๙๙	๔๐.๕-๙๙.๐	๘๓-๑๖๙	๙๓๔-๑,๖๗๓	๒๘๔-๔๒๓
๒๕๕๔	๖.๐-๖.๒	๒.๓๗-๓.๒๘	๔๒.๐-๑๑๔.๐	๘๕-๑๘๐	๑,๓๐๑-๑,๘๙๒	๓๐๔-๔๕๗

การทำน้ำหมักชีวภาพ

เปรียบเทียบผลผลิตแตงกวาและผักกาดฮ่องเต้โดยการใช้ปุ๋ยหมักอย่างเดียว อัตรา ๒ ตัน/ไร่ และการใช้ปุ๋ยหมัก อัตรา ๒ ตัน/ไร่ ร่วมกับการใช้น้ำหมักชีวภาพ อัตรา ๑:๕๐๐ รด ทุกๆ ๗ วัน ในปี ๒๕๕๕ พบว่า การใช้ปุ๋ยหมักร่วมกับน้ำหมักชีวภาพในการปลูกพืชผักทั้ง ๒ ชนิดให้ผลผลิตที่สูงกว่า เนื่องจากแตงกวาจะเก็บผลผลิตได้นานกว่าการใช้ปุ๋ยหมักเพียงอย่างเดียว สำหรับการปลูกผักกาดฮ่องเต้ จะมีลักษณะของต้นที่โตและใบหนากว่า

ส่วนผสม	ต้นทุน (บาท)
ผักหรือผลไม้ ๔๐ กก.ๆ ละ ๑๐ บาท	๔๐๐
กากน้ำตาล ๑๐ กก.ๆ ละ ๑๕ บาท	๑๕๐
น้ำ ๑๐ ลิตร	-
ถังพลาสติก ขนาด ๒๐๐ ลิตร*	๓๕๐
รวมต้นทุน	๙๐๐
ต้นทุน/ลิตร	๑๘

* หากไม่รวมค่าถังพลาสติกต้นทุนเป็น ๑๑บาท/ลิตร

เปรียบเทียบผลผลิตปี ๒๕๕๕	แตงกวา	ผักกาดฮ่องเต้
ผลผลิต (กก./ไร่)		
ปุ๋ยหมักเพียงอย่างเดียว	๓,๓๒๔	๖๓๓
ปุ๋ยหมักร่วมกับการใช้น้ำหมักชีวภาพ	๓,๕๑๒	๖๖๕
กำไรสุทธิ (บาท/ไร่)		
ปุ๋ยหมักเพียงอย่างเดียว	๑๗,๗๖๘	๔,๗๙๕
ปุ๋ยหมักร่วมกับการใช้น้ำหมักชีวภาพ	๑๘,๕๘๔	๔,๙๗๕

๑๕. ระบบนิเวศลุ่มน้ำ ที่ยั่งยืน

การฟื้นฟูระบบนิเวศลุ่มน้ำห้วยฮ่องไคร้
ตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระ
พระเจ้าอยู่หัว เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี ๒๕๒๗ โดยการ
พัฒนาป่าไม้ ๓ วิธี ประกอบด้วย ๑) การพัฒนาป่าไม้ด้วย
น้ำฝนอย่างเดียว ๒) การพัฒนาป่าไม้ด้วยฝายต้นน้ำลำธาร
ในพื้นที่ที่รับน้ำฝนอย่างเดียว ๓) การพัฒนาป่าด้วยระบบ
ชลประทาน โดยการทำคูคลองก้างปลา นอกจากนี้ ยังทรง
มีพระราชดำริในด้านการปลูกไม้ ๓ อย่าง เพื่อประโยชน์ ๔ ประการเป็นการฟื้นฟูป่า เพื่อให้ชุมชน
ได้ใช้ประโยชน์และเป็นการปลูกป่าในใจคน

การดำเนินการตามแนวพระราชดำริดังกล่าว ได้ส่งผลให้เห็นเป็นรูปธรรมจากป่าเต็งรังและ
ป่าเบญจพรรณของลุ่มน้ำห้วยฮ่องไคร้ที่เคยมีสภาพเสื่อมโทรมจากผลของการสัมปทานทำไม้ การ
ตัดไม้ทำลายป่า การเผาป่าสภาพดินเลว เกิดไฟป่าได้ง่าย สัตว์ป่าหลายชนิดหายไปจากพื้นที่ ความ
แห้งแล้งครอบคลุมลุ่มน้ำห้วยฮ่องไคร้ จนทำลายระบบนิเวศดั้งเดิมแทบหมดสิ้นได้รับการฟื้นฟูดูแล
สภาพป่ามีความหลากหลายของชนิดพันธุ์ไม้กว่า ๒๒๐ ชนิด ใน ๘๐ วงศ์ ๑๗๐ สกุล โดยเพิ่มขึ้นจาก
เดิมกว่า ๑๖๐ ชนิด รวมถึงความหนาแน่นของต้นไม้ที่เพิ่มขึ้นกว่าร้อยละ ๓๐๐ ส่งผลให้โครงสร้าง

การฟื้นฟูลุ่มน้ำห้วยฮ่องไคร้ในระยะเริ่มต้น

สภาพป่าในปัจจุบัน

ป่าเปลี่ยนจากป่าชั้นเดียวเป็นป่าที่มีโครงสร้างหลายชั้น สร้างความหลากหลายของพันธุ์ไม้และสัตว์ป่า ตลอดจนช่วยควบคุมสภาพอากาศไม่ให้มีความผันแปรรุนแรง ทั้งนี้ ปริมาณน้ำฝนในสมคูลน้ำของกลุ่มน้ำห้วยฮ่องไคร้พบว่า มีการคายระเหยสู่บรรยากาศร้อยละ ๕๒ แต่สามารถเก็บกักเป็นน้ำในดินได้ถึงร้อยละ ๓๔ และกลายเป็นน้ำทำร้อยละ ๑๔

จากการเก็บข้อมูลในพื้นที่กลุ่มน้ำห้วยฮ่องไคร้เป็นเวลาต่อเนื่องกว่า ๒๘ ปี เมื่อเปรียบเทียบกับตัวเลขสถิติเป็น ๒ ช่วง คือ ช่วงที่ ๑ : ๑๔ ปีแรก (ปี ๒๕๒๘ - ๒๕๔๑) ซึ่งต้นไม้กำลังเจริญเติบโตเป็นไม้ใหญ่ และช่วงที่ ๒: ๑๔ ปีหลัง (ปี ๒๕๔๒ - ๒๕๕๕) ซึ่งต้นไม้ส่วนใหญ่เจริญเติบโตเป็นไม้ใหญ่แล้ว พบว่า

ข้อมูล	เพิ่มขึ้น	ข้อมูล	ลดลง
ปริมาณน้ำฝน	๑๐.๒%	อุณหภูมิ	๐.๖°C
ปริมาณน้ำท่า	๔.๘%	ปริมาณตะกอน	๘๑%
ความชื้นสัมพัทธ์	๑๕%	การระเหยของน้ำ	๑๑%

การฟื้นฟูตามแนวพระราชดำริดังกล่าวส่งผลให้ระบบนิเวศกลุ่มน้ำห้วยฮ่องไคร้พัฒนาตัวขึ้นอย่างเห็นได้ชัดปัจจุบันนี้ พื้นที่กลุ่มน้ำห้วยฮ่องไคร้ได้ก่อประโยชน์ต่อประชาชนในหลายๆ ด้าน ทั้งบรรเทาอุทกภัยในช่วงฤดูฝนและลดความรุนแรงของภัยแล้ง ส่งผลให้ราษฎรที่อาศัยอยู่ในพื้นที่รอบคุนยี่ได้รับประโยชน์อย่างแท้จริง

๑๖. การปลูกหญ้าแฝก ในพื้นที่ลุ่มน้ำ

ในสภาพพื้นที่ลุ่มน้ำ มักมีปัญหาเกี่ยวกับการสูญเสียดิน และมีการไหลบ่าของน้ำฝน ดังนั้นการปลูกหญ้าแฝกเพื่อรักษาหน้าดินและความชุ่มชื้นในดิน จึงเป็นวิธีการที่ดีที่สุด โดยเฉพาะในพื้นที่เกษตรน้ำฝน เพราะเป็นวิธีที่ง่ายและต้นทุนต่ำ เกษตรกรสามารถทำได้เอง

หญ้าแฝกเป็นพืชที่มีระบบรากยาว หยั่งลึก แพร่กระจายเป็นลักษณะตาข่ายลงไปในดิน อายุยืนและไม่ต้องดูแลมาก สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมต่างๆ ได้ดี ก่อนนำไปปลูกควรมีการขยายพันธุ์หญ้าแฝกเพื่อเพิ่มปริมาณกล้าหญ้าแฝก เช่น การเพาะชำในถุงพลาสติก การเพาะชำแบบใช้ถาดหลุม การเพาะชำแบบแฉก การเพาะชำในแปลงขนาดเล็ก และ การเพาะชำในแปลงขนาดใหญ่

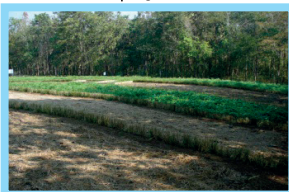
รูปแบบการปลูกหญ้าแฝกในพื้นที่ลุ่มน้ำ

ในพื้นที่ต้นน้ำและกลางน้ำ การปลูกหญ้าแฝกก็จะปลูกแทนคันดินเพื่ออนุรักษ์ดินและน้ำ ปลูกเพื่อควบคุมร่องน้ำและการกระจายของน้ำ ปลูกในพื้นที่เกษตร เช่น สวนไม้ผลเพื่อรักษาความชุ่มชื้น และปลูกร่วมในแปลงพืชไร่

สำหรับพื้นที่ปลายน้ำ การปลูกเพื่อลดการพังทลายของ ตลิ่ง คลอง หรือสระน้ำ ตลอดจนเส้นทางลำเลียงต่างๆ

แปลงขยายพันธุ์หญ้าแฝกในแบบต่างๆ

รูปแบบการปลูกหญ้าแฝกในพื้นที่ต่างๆ

๑๓. เกษตรทฤษฎีใหม่

ก การทำแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สามารถใช้พื้นที่ดำเนินกิจกรรมเพื่อให้เกิดผลผลิตและรายได้ ตามสัดส่วนรูปแบบของการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ อันเป็นแนวทางหรือหลักการในการบริหารจัดการที่ดินและน้ำ เพื่อการเกษตรในที่ดินขนาดเล็กให้เกิดประโยชน์สูงสุดโดยแบ่งพื้นที่ออกเป็น ๔ ส่วน โดยใช้ อัตราส่วน ๓๐ : ๓๐ : ๓๐ : ๑๐ เป็นเกณฑ์ในการปรับใช้ ดังนี้

๑๐
ส่วนสุดท้าย เป็นที่อยู่อาศัยและอื่นๆ
(ถนน คันดิน กองฟาง กองปุ๋ยหมัก โรงเรียน
โรงเพาะเห็ด คอกสัตว์ ไม้ดอกไม้ประดับ
พืชผักสวนครัวหลังบ้าน เป็นต้น)

๓๐
ส่วนที่สาม ปลูกพืชไร่ พืชสวน
(ไม้ผล ไม้ยืนต้น ไม้ใช้สอย ไม้เพื่อเป็นเชื้อเพลิง
ไม้สร้างบ้าน พืชไร่ พืชผัก สมุนไพร เป็นต้น)

๓๐
ส่วนแรก ขุดสระน้ำ
(สามารถเลี้ยงปลา ปลูกพืชน้ำ
เช่น ผักบุ้ง ผักกะเฉด ฯลฯ ได้ด้วย)
และบนสระอาจจะสร้างเล้าไก่ได้ด้วย

๓๐
ส่วนที่สอง ทำนา

การบริหารจัดการที่ดินตามอัตราส่วนนี้ สามารถปรับเปลี่ยนหรือยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม โดยขึ้นอยู่กับสภาพของพื้นที่ดิน ปริมาณน้ำฝน และสภาพแวดล้อมต่างๆ

รายได้จากการทำการเกษตรทฤษฎีใหม่

เกษตรกร	พื้นที่ (ไร่)	รายได้ (บาท)					รายได้เฉลี่ย บาท/ไร่
		๒๕๕๑	๒๕๕๒	๒๕๕๓	๒๕๕๔	๒๕๕๕	
๑. นายมนูญ เทศนา	๑๕	๑๔๗,๕๐๐	๒๔๑,๘๐๐	๒๔๖,๐๐๐	๒๕๐,๐๐๐	๒๘๔,๓๐๐	๑๕,๖๐๐
๒. นางอำนาจ ยอดคำปา	๒๑	๘๓,๐๐๐	๑๓๐,๘๐๐	๑๗๐,๐๐๐	๔๓๗,๗๐๐	๔๙๙,๖๐๐	๑๗,๕๐๐

แปลงผลไม้

แหล่งน้ำเพื่อการเกษตรและการประมง

การเลี้ยงสัตว์

๑๘. การผลิตไม้ดอก เป็นการค้า

ไม้ดอกไม้ประดับ เป็นพืชเสริมที่สามารถทำรายได้ให้กับเกษตรกรมีหลายชนิด เช่น ปทุมมา และกระเจียว แกลดีโอลีส เป็นต้น สามารถปลูกจำหน่ายเป็นไม้ตัดดอก ไม้กระถาง หรือไม้ประดับสวน ก็ได้ ใช้เวลาตั้งแต่ปลูกถึงตัดดอกแตกต่างกันตามชนิดพืช

ต้นทุนการผลิตและรายได้ต่อไร่

๑. ปทุมมาและกระเจียว ปลูกหัวพันธุ์ ๘,๐๐๐ หัวต่อไร่ (ซื้อหัวพันธุ์เมื่อลงทุนครั้งแรกหลังจากนั้นใช้หัวพันธุ์จากที่ผลิตได้) ใช้เวลาตั้งแต่ปลูกถึงออกดอกประมาณ ๕๐ - ๑๐๐ วันขึ้นกับพันธุ์

๒. แกลดีโอลีส ปลูกหัวพันธุ์แกลดีโอลีส ๓๕,๐๐๐ หัวต่อไร่ (ซื้อหัวพันธุ์ในปีแรก ปิดัดไปใช้หัวจากที่ผลิตได้) ใช้เวลาตั้งแต่ปลูกถึงออกดอกประมาณ ๖๕ - ๑๒๐ วันขึ้นกับพันธุ์

รายการ	ปทุมมาและกระเจียว	แกลดีโอลีส
๑. ต้นทุนค่าหัวพันธุ์ (บาท)	๒๔,๐๐๐	๑๗๕,๐๐๐ (หัวละ ๕ บาท)
๒. ต้นทุนค่าวัสดุการเกษตร ปุ๋ย สารเคมีกำจัดศัตรูพืช (บาท)	๑๑,๐๐๐	๑๐,๐๐๐
๓. ค่าแรงเตรียมดิน ดูแลรักษา เก็บเกี่ยว (บาท)	๑๕,๐๐๐	๗๕,๐๐๐
รวมต้นทุน (บาท)	๕๐,๐๐๐	๒๖๐,๐๐๐
ผลผลิตดอกต่อไร่ (ดอก)	๒๔,๐๐๐ (เฉลี่ย ๓ ดอกต่อกอ)	๓๕,๐๐๐ (เฉลี่ย ๑ ดอกต่อกอ)
รายได้จากการจำหน่ายดอก (บาท)	๗๒,๐๐๐ (เฉลี่ยดอกละ ๓ บาท)	๑๗๕,๐๐๐ (เฉลี่ยดอกละ ๕ บาท)
ผลผลิตหัวพันธุ์ (หัว)	๒๔,๐๐๐	๗๐,๐๐๐
รายได้จากการจำหน่ายหัวพันธุ์	๗๒,๐๐๐ (เฉลี่ยหัวละ ๓ บาท)	๓๕๐,๐๐๐ (เฉลี่ยหัวละ ๕ บาท)
รวมรายได้จากการจำหน่ายดอกและหัวพันธุ์	๑๔๔,๐๐๐	๕๒๕,๐๐๐
กำไรสุทธิบาทต่อไร่	๙๔,๐๐๐	๒๖๕,๐๐๐

๑๙. การปลูกพืชไร้ดิน

ระบบไฮโดรโปนิกส์

การปลูกพืชไร้ดิน (Hydroponics) เป็นการปลูกพืชโดยใช้วัสดุอื่นที่ไม่ใช่ดินเป็นตัวค้ำยันพืชและมีการให้ปุ๋ยและน้ำแก่พืชอย่างเหมาะสม การปลูกพืชแบบนี้มีหลายระบบ เช่น ระบบการปลูกแบบให้สารละลายไหลผ่านรากเป็นฟิล์มบางหรือเรียกว่า เอ็นเอฟพี (NFT) ระบบปลูกที่ให้ระบบรากมีการสัมผัสทั้งอากาศและสารละลายอย่างมีประสิทธิภาพ หรือเรียกว่า ดีอาร์เอฟ (DRF) เป็นต้น มีข้อดีคือสามารถปลูกได้ทุกที่ นอกจากนี้ในบริเวณที่มีดินเสื่อมสภาพก็สามารถปลูกพืชด้วยวิธีนี้ได้ผลผลิตที่ปลูกแบบไม่ใช้ดินเป็นผลผลิตที่มีคุณภาพดี สม่าเสมอและสะอาดปลอดภัยจากสารพิษ สามารถปลูกได้หลายครั้งต่อปี ใช้พื้นที่การผลิตน้อยแต่ผลตอบแทนคุ้มค่าประหยัด แรงงาน ประหยัดน้ำ และปุ๋ยเนื่องจากมีระบบหมุนเวียนกลับมาใช้อีกตลอดเวลา นอกจากนี้ ผักที่ผลิตได้ยังเป็นผักที่สะอาดและปลอดภัย

ระยะเวลาการผลิต : ๔๕ วัน (ขึ้นกับชนิดผัก) ปลูกได้ตลอดปี

ต้นทุนการผลิต สำหรับโต๊ะขนาด ๖ เมตร จำนวน ๘ รางปลูก ผลิตผักได้ โต๊ะละ ๒๐ กิโลกรัม

รายการ		บาทต่อโต๊ะ	หมายเหตุ
รายจ่าย	ค่าถ้วยเพาะ	๖๗	- ไม่รวมค่าแรงงาน - คิดต่อรอบการปลูก ๔๕ วัน - ไม่รวมต้นทุนค่าระบบ (ขนาดโต๊ะยาว ๑๘ เมตร)
	ค่าปุ๋ยต่อรอบการผลิต	๑๒	
	ค่าไฟ	๑๓๐	
	ค่าน้ำ	๑๐	
	ค่าวัสดุเพาะ	๕๐	
	ค่าเมล็ดพันธุ์	๑๑๕	
รวมรายจ่าย		๓๘๔	
รายรับ	ผัก ๒๐ กิโลกรัมๆ ละ ๖๐ บาท	๑๒,๐๐๐	
	กำไรสุทธิต่อโต๊ะ	๘๑๖	

ระบบปลูกแบบเอ็นเอฟพี

ต้นกล้าในรางอนุบาล

ระบบปลูกแบบดีอาร์เอฟ

๒๐. การปลูกข้าวพันธุ์ดี

กระบวนการผลิตข้าวพันธุ์ดี ของศูนย์ศึกษาการ พัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นวิธีการที่มุ่งเน้นการผลิตเพื่อให้ได้เมล็ดข้าวคุณภาพดี ปราศจากพันธุ์ปนและสิ่งเจือปนอื่นๆ จนสามารถใช้เป็นเมล็ดพันธุ์ดีได้เป็นการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนเมล็ดพันธุ์ข้าว ทั้งยังช่วยลดต้นทุนการผลิตด้วยวิธีการควบคุมศัตรูพืชและการใช้สารชีวภัณฑ์ที่ปลอดภัย เช่น เชื้อราไตรโคเดอร์มา เชื้อราบิวเวอร์เรีย เชื้อบาซิลลัสซับทีลิส ทดแทนการใช้สารเคมี ทำให้เกษตรกรได้ผลตอบแทนที่คุ้มค่ากว่าการผลิตข้าวทั่วไป

แปลงข้าวคุณภาพดี

การลงทุน ผลตอบแทน และกำไรสุทธิในการผลิตข้าวพันธุ์ดี

รายการ	พันธุ์ข้าวดอกมะลิ ๑๐๕		พันธุ์สันป่าตอง ๑	
	ข้าวพันธุ์ดี	ข้าวทั่วไป	ข้าวพันธุ์ดี	ข้าวทั่วไป
วัสดุ				
- เมล็ดพันธุ์	๑๘๒	๑๘๒	๑๕๔	๑๕๔
- สารชีวภัณฑ์	๗๐๐	-	๗๐๐	-
- สารเคมี	-	๑,๗๐๐	-	๑,๗๐๐
- ปุ๋ยหมัก/ปุ๋ยเคมี	๗๓๔	๗๓๔	๑,๕๗๔	๑,๕๗๔
ค่าแรง				
- ไถเตรียมดิน	๗๐๐	๗๐๐	๗๐๐	๗๐๐
- ปลูก/ควบคุมวัชพืช/ถอนพันธุ์ปน	๑,๗๙๐	๑,๗๙๐	๑,๗๙๐	๑,๗๙๐
- เก็บเกี่ยว/นวด/บรรจุ	๑,๐๙๐	๘๙๐	๑,๐๙๐	๘๙๐
- ดูแลรักษา(เจ้าของแปลง)	๑,๙๒๐	๑,๓๒๐	๑,๙๒๐	๑,๓๒๐
ลงทุนรวม	๗,๑๑๖	๗,๓๑๖	๗,๙๒๘	๘,๑๒๘
ผลผลิต (กก./ไร่)	๗๕๐	๗๕๐	๙๕๐	๙๕๐
ราคาจำหน่ายได้(บาท/กก.)	๒๖	๒๐	๒๒	๑๕
รายได้ (บาท/ตัน)	๒๖,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๒,๐๐๐	๑๕,๐๐๐